

Souhrnný trest

Souhrnný trest nesmí být mírnější než trest uložený rozsudkem dřívějším. V rámci souhrnného trestu musí soud vyslovit trest ztráty čestných titulů a vyznamenání, ztráty vojenské hodnosti, propadnutí majetku nebo propadnutí věci, jestliže takový trest byl vysloven již rozsudkem dřívějším.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 4 Tz 208/2003, ze dne 17.2.2004)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněného J. P., proti výroku pod bodem III. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 9. 2003, sp. zn. 44 To 346/2003, jako soudu odvolacího v trestní věci Obvodního soudu pro Prahu 9 sp. zn. 1 T 28/2002, a podle § 268 odst. 2, § 269 odst. 2 a § 270 odst. 1 tr. ř. rozhodl tak, že výrokem pod bodem III. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 9. 2003, sp. zn. 44 To 346/2003, jakož i částí řízení, které mu předcházelo, byl porušen zákon v ustanoveních § 35 odst. 2, § 37 tr. zák. a § 254 odst. 1 tr. ř. v neprospěch obviněného J. P. Nejvyšší soud České republiky napadený rozsudek zrušil ve výroku pod bodem III., zrušil též všechna další rozhodnutí na zrušenou část rozsudku obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a Městskému soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Obviněný J. P. byl rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 16. 4. 2003, sp. zn. 1 T 28/2002, uznán vinným trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. spáchaného ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák., dílem dokonaným a dílem ve stádiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák., jehož se dopustil s dalšími třemi spoluobviněnými i s osobami již odsouzenými, a to jedním bližší popsáním pod body 1 – 16 výroku o vině shora uvedeného rozsudku. Za to byl obviněný J. P. odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 30 měsíců, jehož výkon mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu 3 let za současného vyslovení dohledu probačního pracovníka. Dále bylo rozhodnuto o povinnosti obviněného J. P. uhradit poškozené České republice, její organizační složce Úřadu práce hl. města Prahy, pobožce v Praze 9, náhradu škody ve výši 30 475,- Kč.

Proti citovanému rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 podal obviněný J. P. odvolání, což učinili i spoluobvinění J. E. a M. T. O těchto odvoláních rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 9. 9. 2003, sp. zn. 44 To 346/2003 tak, že v bodě III. tohoto rozhodnutí podle § 37 tr. zák. u obviněného J. P. upustil od uložení souhrnného trestu podle § 35 odst. 2 tr. zák., a to ve vztahu k rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 10. 4. 2002, sp. zn. 50 T 208/2001, neboť pokládal trest uložený tímto dřívějším rozsudkem za dostatečný.

Proti výroku pod bodem III. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 9. 2003, sp. zn. 44 To 346/2003 podal ministr spravedlnosti podle § 266 odst. 1 tr. ř. stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného J. P. Napadeným rozsudkem byl podle jeho názoru porušen zákon v neprospěch obviněného v ustanoveních § 2 odst. 6 tr. ř. a § 35 odst. 2 a § 37 tr. zák.

Pochybení odvolacího soudu podle stěžovatele spočívá především v tom, že nepostupoval důsledně podle požadavků zakotvených v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. a neujasnil si vzájemný poměr odsuzujícího rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 10. 4. 2002 sp. zn. 50 T 208/2001 a rozsudku téhož soudu ze dne 16. 4. 2003 sp. zn. 1 T 28/2002 z hlediska vzájemného vztahu trestné činnosti, jenž byla předmětem rozhodování v těchto trestních věcech. Městský soud sice správně dospěl k závěru, že trestnou činnost popsanou v rozsudku sp. zn. 1 T 28/2002 obviněný J. P. spáchal v době od 28. 2. 2000 do 31. 7. 2001, tedy dříve než byl dne 10. 4. 2002 vyhlášen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9, sp. zn. 50 T 208/2001, avšak z této skutečnosti nevyvodil odpovídající právní závěry. Především pak městský soud rozhodl o upuštění od uložení souhrnného trestu ve smyslu § 37 tr. zák., aniž by předtím zrušil výrok o trestu z rozsudku, který byl napaden odvoláním a který projednával v odvolacím řízení. Výrok podle § 37 tr. zák. tak

městský soud učinil v situaci, kdy zůstaly nedotčeny oba výroky o trestu, a to jak z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 sp. zn. 50 T 208/2001, tak z projednávaného rozsudku téhož soudu sp. zn. 1 T 28/2002. Ponecháním obou těchto výroků o trestu beze změny tedy městský soud v podstatě negoval vlastní výrok o upuštění od uložení souhrnného trestu, neboť obviněnému zůstaly v rozporu s ustanovením § 35 odst. 2 tr. zák. za sbíhající trestnou činnost uloženy oba tresty.

Ministr spravedlnosti dále vyjádřil názor, že pokud by Městský soud v Praze v případě obviněného J. P. skutečně chtěl upustit od uložení souhrnného trestu, musel by nejprve zrušit výrok o trestu v trvání 30 měsíců odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu 3 let s vyslovením dohledu z rozsudku sp. zn. 1 T 28/2002 a teprve následně rozhodnout tak, že trest 100 hodin obecně prospěšných prací uložený dřívějším rozsudkem sp. zn. 50 T 208/2001 je dostatečný. Takový postup by ovšem byl v rozporu s ustanovením § 45 odst. 1 a § 250 odst. 3 tr. zák. Trest obecně prospěšných prací lze totiž uložit pouze za ty trestné činy, na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let. V ustanovení § 250 odst. 3 tr. zák. je však stanovena trestní sazba od dvou do osmi let odnětí svobody. Trest uložený dřívějším rozsudkem sp. zn. 50 T 208/2001 by tedy byl z uvedeného důvodu nezákonný a nemohl by být posouzen jako dostatečný ve smyslu § 37 tr. zák. i ve vztahu k trestnému činu podle ustanovení § 250 odst. 3 tr. zák. Správně měl totiž městský soud podle § 35 odst. 2 tr. zák. zrušit výrok o trestu jak z rozsudku sp. zn. 1 T 28/2002, tak i z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9, sp. zn. 50 T 208/2001, a uložit obviněnému souhrnný trest s přihlédnutím k ustanovení § 259 odst. 4 tr. ř. Jestliže tak městský soud neučinil, nedostál své přezkumné povinnosti zakotvené v ustanovení § 254 odst. 1 tr. ř. a v neprospěch obviněného J. P. porušil zákon.

V závěru podané stížnosti ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že výrokem pod bodem III. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 9. 2003 sp. zn. 44 To 346/2003 byl v neprospěch obviněného J. P. porušen zákon v ustanoveních § 35 odst. 2 a § 37 tr. zák. a v řízení, jenž tomuto rozhodnutí předcházelo, též v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. Dále navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadený výrok zrušil a zrušil také všechna rozhodnutí na uvedené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a následně aby postupoval podle § 271 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost toho výroku rozhodnutí, proti němuž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející a dospěl k následujícím zjištěním a závěrům.

Podle § 35 odst. 2 tr. zák. soud uloží trest podle zásad uvedených v odstavci 1, když odsuzuje pachatele za trestný čin, který páchal dříve, než byl soudem prvního stupně vyhlášen odsuzující rozsudek za jiný jeho trestný čin. Spolu s uložení souhrnného trestu soud zruší výrok o trestu uloženém pachateli rozsudkem dřívějším, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Souhrnný trest nesmí být mírnější než trest uložený rozsudkem dřívějším. V rámci souhrnného trestu musí soud vyslovit trest ztráty čestných titulů a vyznamenání, ztráty vojenské hodnosti, propadnutí majetku nebo propadnutí věci, jestliže takový trest byl vysloven již rozsudkem dřívějším.

Podle § 37 tr. zák. soud upustí od uložení souhrnného trestu podle § 35 odst. 2 nebo od uložení dalšího trestu podle § 36, má-li za to, že trest uložený dřívějším rozsudkem je dostatečný.

Podle § 254 odst. 1 tr. ř. nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253, přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytykávaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytykány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání.

Podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. zruší odvolací soud napadený rozsudek, také bylo-li v přezkoumávané části rozsudku porušeno ustanovení trestního zákona.

Z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 10. 4. 2002, sp. zn. 50 T 208/2001, který nabyl právní moci dnem vyhlášení, je zřejmé, že obviněný Jiří Plaček byl tímto uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. zák., jehož se dopustil ve spolupachatelství s J. H. aj. E., a to dvěma útoky ze dne 16. 6. 2001 a 1. 7. 2001 popsány pod body 1), 2) rozsudku, za což mu byl uložen trest obecně prospěšných prací ve výměře 100 hodin.

Obviněný J. P. se však dopustil další trestné činnosti, a to jednotlivými útoky popsány pod body 1 – 16 rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 16. 4. 2003 sp. zn. 1 T 28/2002 v období od 28. 2. 2000 do 31. 7. 2001. Toto

jednání obviněného bylo uvedeným soudem kvalifikováno jako trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. Proti tomuto odsuzujícímu rozsudku si obviněný podal odvolání, ve kterém mj. uvedl, že byl rovněž odsouzen pro trestný čin krádeže rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 10. 4. 2002 sp. zn. 50 T 208/2001 k trestu 100 hodin obecně prospěšných prací. Z toho by pak vyplývalo, že se veškeré zmíněné trestné činnosti dopustil před vynesením rozsudku sp. zn. 50 T 208/2001 a přicházelo by tak v úvahu uložení souhrnného trestu podle § 35 odst. 2 tr. zák.

Z odůvodnění rozhodnutí Městského soudu v Praze k napadenému výroku v bodu III. rozsudku vyplývá pouze to, že v případě obviněného J. P. bylo upuštěno od uložení souhrnného trestu podle § 37 tr. zák., neboť soud měl za to, že trest uložený rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 10. 4. 2002, sp. zn. 50 T 208/2001, jenž byl obviněnému uložen za trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, 2 tr. zák. ve výměře 100 hodin obecně prospěšných prací, je dostatečný. Pokud městský soud při svém rozhodování použil tuto úvahu, pak nepochybně zaznamenal pochybení soudu prvního stupně spočívající v tom, že si nebyl vědom splnění zákonných podmínek ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák. pro uložení souhrnného trestu obviněnému, ale sám pak tuto vadu z nepochopitelných důvodů adekvátně nenapravit.

Nejvyšší soud je proto zajedno se stížností pro porušení zákona v tom, že z rozhodnutí Městského soudu v Praze není zcela zřejmé, jak chtěl vlastně odvolací soud postupovat, když ponechal vedle sebe v platnosti trest obecně prospěšných prací za trestný čin krádeže i podmíněný trest odnětí svobody s dohledem za trestný čin podvodu, přičemž oba trestné činy byly spáchány ve vícečinném souběhu, a měl za ně být uložen trest jediný, a zároveň svým vlastním výrokem v bodě III. rozsudku rozhodl o tom, že se od uložení souhrnného trestu upouští. Pro úplnost je třeba konstatovat, že písemné vyhotovení rozsudku Městského soudu v Praze odpovídá tomu, jak byl ve veřejném zasedání vyhlášen, o čemž se Nejvyšší soud přesvědčil v protokole o hlasování. Že je rozhodnutí odvolacího soudu v části týkající se obviněného J. P. nesprávně si vzápětí po jeho vydání uvědomila i předsedkyně senátu, o čemž svědčí skutečnost, že téhož dne, tj. 9. 9. 2003, vyrozuměla státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze o učiněném pochybení, a požádala jej, aby proti této části rozsudku nejvyšší státní zástupkyně podala dovolání.

Z výše uvedeného je tedy dostatečně zřejmé, že rozsudkem Městského soudu v Praze nebylo v části, jež se týká obviněného J. P., napraveno pochybení soudu prvního stupně, jehož si sice odvolací soud byl vědom, ale jeho vlastní rozhodnutí existující vadu dále prohloubilo a tím odvolací soud řádně nesplnil svoji přezkumnou povinnost. Pokud by odvolací soud postupoval správně, musel by nejprve podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. zrušit příslušný výrok o trestu v rozsudku obvodního soudu sp. zn. 1 T 28/2002, a následně by v rámci uložení trestu souhrnného musel zrušit i výrok o trestu v rozsudku téhož soudu sp. zn. 50 T 208/2001, případně se zabývat úvahou zda jsou splněny zákonné podmínky pro upuštění od uložení souhrnného trestu. Tím, že tak neučinil a rozhodl výše citovaným způsobem, porušil zákon v neprospěch obviněného.

Postup a rozhodnutí městského soudu v napadené části je ale nejenom v rozporu se zákonem, nýbrž je i nelogické a protismyslné a tím i zmatečné. Vzhledem k tomu Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že výrokem pod bodem III. napadeného rozsudku Městského soudu v Praze, a v části řízení, které mu předcházelo, byl v neprospěch obviněného J. P. porušen zákon v ustanoveních § 35 odst. 2, § 37 tr. zák. a v ustanovení § 254 odst. 1 tr. ř. Podle § 269 odst. 2 tr. ř. byl tento výrok napadeného rozsudku zrušen, a to včetně všech dalších rozhodnutí, která na zrušenou část rozsudku obsahově navazovala, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Právě pro zmatečnost postupu a zrušené části rozhodnutí odvolacího soudu nemohl Nejvyšší soud ve věci sám rozhodnout, jak bylo ve stížnosti pro porušení zákona navrhováno, když by tím zároveň bylo znemožněno případné vyvolání dovolacího řízení, ale věc přikázal podle § 270 odst. 1 tr. ř. Městskému soudu v Praze, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. V novém odvolacím řízení bude nutně znovu rozhodnout o potrestání obviněného J. P. za jím spáchané trestné činy, přičemž bude třeba respektovat vyslovené právní názory Nejvyššího soudu (viz § 270 odst. 4 tr. ř.). Městský soud v Praze ve svém původním rozsudku sice rozhodl o upuštění od uložení souhrnného trestu obviněnému, ale oba výše zmíněné tresty zůstaly tímto rozhodnutím nedotčeny a tudíž v platnosti a byly by tak ve smyslu § 273 tr. ř. limitujícím faktorem i v novém řízení. Podstatnou je ale též okolnost, že v původním řízení byl rozsudek soudu prvního stupně napaden pouze odvoláním obviněného a nikoliv státního zástupce, který jediný je oprávněn podat odvolání do výroku o vině a trestu v neprospěch obviněného. To znamená, že při ukládání souhrnného trestu podle § 35 odst. 2 tr. zák. takový trest nesmí být přísnější než je trest, který obviněnému uložil Obvodní soud pro Prahu 9 rozsudkem ze dne 16. 4. 2003, sp. zn. 1 T 28/2002, neboť v tomto případě zde platí zákaz reformationis in peius vyplývající z ustanovení § 259 odst. 4 tr. ř.

Další články:

- [Odškodnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Hodnocení důkazů](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)